

prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz

Zakład Botaniki

Instytut Biologii Środowiskowej, Uniwersytet Wrocławski, ul. Kanonia 6/8, 50-328 Wrocław
tel. 601 685 184; e-mail: oenothera8@wp.pl

Wrocław, 15 kwietnia 2021 r.

Recenzja osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego,
dydaktycznego i organizacyjnego

dr Anny Łubek

w związku z jej wnioskiem o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki biologiczne

Podstawa formalna recenzji

Niniejsza recenzja wykonana została na podstawie uchwały Rady Doskonałości Naukowej z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie składu komisji habilitacyjnej i wyznaczenia mnie na jednego z recenzentów. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że spełnione zostały wszystkie wymagania formalne niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego, wynikające z Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późniejszymi zmianami). Poniższa recenzja obejmuje, obok krótkiej charakterystyki sylwetki naukowej, trzy najważniejsze elementy składające się na dorobek Habilitantki, to jest: 1) osiągnięcie naukowe będące przedmiotem postępowania habilitacyjnego, 2) pozostałe osiągnięcia naukowe, 3) dorobek dydaktyczny, organizacyjny i ekspercki.

Wykształcenie i kariera zawodowa Habilitantki

Pani dr Anna Łubek urodziła się 15 lutego 1975 r. w Zabrze. Studiowała biologię w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach, finalizując studia w 1999 r. pracą magisterską pt. *Porosty nowoprzyłączonych obszarów w Świętokrzyskim Parku Narodowym*, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Stanisława Cieślińskiego. Po uzyskaniu magisterium Habilitantka podjęła studia doktoranckie na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego w Katedrze Algologii i Mikologii, które zostały zakończone pomyślnie obroną w 2004 r. rozprawą doktorską pt. *Antropogeniczne przemiany porostów (grzybów lichenizowanych) w Świętokrzyskim Parku Narodowym*, której promotorem była prof. dr hab. Krystyna Czyżewska. Następnie została zatrudniona w Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach (obecnie Uniwersytet Jana Kochanowskiego) na stanowisku adiunkta, w Zakładzie Biologii Środowiskowej, gdzie pracuje do chwili obecnej. Od chwili ukończenia studiów magisterskich do momentu uzyskania przez Habilitantkę stopnia doktora minęło 5 lat, czyli jak na polskie warunki stosunkowo niewiele. Podsumowując należy stwierdzić, że dotychczasowa kariera akademicka Habilitantki przebiegała w sposób płynny i niezakłócony. Kontakty zagraniczne ograniczyły się do zaledwie dwóch

kilkudniowych pobytów w Uniwersytecie w Bergen (Norwegia) oraz na konferencji we Francji. Taka minimalizacja wyjazdów zagranicznych budzi lekkie zdziwienie, biorąc pod uwagę intensywną współpracę z naukowcami z różnych krajów, odzwierciedloną w publikacjach, a także uwzględniając nośną naukowo problematykę badawczą Habilitantki.

Ocena i charakterystyka osiągnięcia naukowego będącego przedmiotem postępowania habilitacyjnego

Habilitantka przedstawiła do oceny jako osiągnięcie naukowe cykl czterech publikacji pod wspólnym tytułem: *Ekologiczne uwarunkowania występowania porostów i grzybów naporostowych w lasach o charakterze pierwotnym*. We wszystkich artykułach Habilitantka jest pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym, a jej udział został oszacowany w trzech na 70%, a w jednym na 60%. Teksty zostały opublikowane w renomowanych, indeksowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym (Science of the Total Environment; Biodiversity and Conservation; Fungal Ecology; Forest Ecology and Management), o sumarycznym IF = 14,36 i z łączną liczbą punktów MNiSW = 600.

Główne cele badań, których wyniki zaprezentowano w cyklu publikacji, Habilitantka opisała w Autoreferacie (załącznik nr 3). Przedstawiła tam również najważniejsze wyniki badań swoich i współpracowników nad porostami w lasach pierwotnych, konkludując, że są to pierwsze tego typu dane w literaturze lichenologicznej, z czym nie sposób się nie zgodzić. Warto zwrócić uwagę, że Habilitantka wraz z zespołem współpracowników wprowadzają nowe metody do badań nad ekologią porostów i grzybów naporostowych, twórczo wykorzystując szeroko rozumianą różnorodność funkcjonalną porostów jako narzędzie do analiz ekologicznych. Ekologia porostów od wielu lat pozostawała na marginesie głównych nurtów badań lichenologicznych, zdecydowanie ustępując problemom bioróżnorodności, taksonomii i chemii tych organizmów. Interesujące jest również powiązanie otrzymanych wyników w globalnymi zmianami klimatycznymi, przez co po raz kolejny potwierdzono wyjątkowość Puszczy Białowieskiej – uzyskane wyniki są odmienne niż stwierdzone w Europie Zachodniej i wskazują na stabilność warunków mikroklimatycznych tego kompleksu leśnego, który jeszcze „broni się” przed globalnymi zmianami. Prezentowany cykl publikacji dostarcza wielu nowych, wartościowych danych o ekologii porostów epifitycznych i stanowi bardzo interesujące nawiązanie do innej pracy habilitacyjnej wykonanej również w Puszczy Białowieskiej na temat wzorców rozmieszczenia wątrobowców, której autorem był prof. Henryk Klama (2002). Cykl publikacji, które przedstawiła Habilitantka, ma również znaczenie aplikacyjne dla opracowania metod właściwej ochrony porostów w ogóle, a licznych zagrożonych i wymierających gatunków w szczególności. Dzięki uzyskanym informacjom można będzie również lepiej chronić siedliska sprzyjające bioróżnorodności. Chciałbym również pozytywnie ocenić plany na przyszłość Habilitantki, krótko omówione pod koniec Autoreferatu (Załącznik 3). Prace Jej i współpracowników oraz zamierzenia badawcze wskazują na kształtowanie się dobrej szkoły ekologicznej, która akurat w Białowieży ma długą i świetną tradycję w postaci działalności Stacji Geobotanicznej Uniwersytetu Warszawskiego i prof. Janusza Falińskiego.

Ocena syntetyczna osiągnięcia naukowego

Podsumowując stwierdzam, że cykl publikacji dr. Anny Łubek zatytułowanych *Ekologiczne uwarunkowania występowania porostów i grzybów naporostowych w lasach o charakterze pierwotnym* stanowi znaczący i oryginalny wkład Autorki w rozwój ekologii porostów, lichenologii oraz ogólnie nauk biologicznych i w pełni odpowiada wymogom stawianym habilitantom.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Dorobek Habilitantki przed uzyskaniem stopnia doktora w 2004 r. obejmuje pięć artykułów w czasopismach (w tym dwa współautorskie). Uczestniczyła aktywnie (z referatem własnym lub wspólnym) w 9 konferencjach naukowych, w tym w dwóch za granicą (Litwa, Ukraina). Ten początkowy dorobek stanowił dobrą zapowiedź kariery naukowej Habilitantki. Dorobek publikacyjny po uzyskaniu stopnia doktora, przedstawiony przez Habilitantkę i podlegający ocenie, obejmuje łącznie 44 artykuły, w tym 21 współautorskich; 26 z nich jest w języku angielskim. Ponadto opublikowała 5 rozdziałów w monografiach (jeden w języku angielskim). Habilitantka wydała także samodzielnie swoją rozprawę doktorską. Całość dorobku wskazuje, że publikowała ona średnio od dwóch do trzech prac rocznie. Generalnie, można stwierdzić, że cały publikowany dorobek Habilitantki jest zdecydowanie dobry, solidny merytorycznie istotny, obszerny, zróżnicowany i dowodzi wielostronności (choć nie rozproszenia) zainteresowań naukowych i kompetencji Habilitantki. Bardzo istotny jest fakt wyróżnienia i opisania pięciu gatunków porostów nowych dla nauki, co jest efektem współpracy Habilitantki z uznanymi taksonomami. Chciałbym też podkreślić, że w nazwach aż trzech nowych gatunków zawarte są imiona zasłużonych polskich lichenologów, w tym obojga mentorów Habilitantki! Oceniane prace były dobrze opublikowane; połowa z nich ukazała się w czasopismach z IF, a łączny IF wynosi 41,79; liczba punktów MNiSW uzyskanych za całokształt dorobku wynosi 1004 (punktacja wg roku opublikowania), a aż 1930 punktów wg danych za rok 2020. Powyższe informacje uzasadniają stwierdzenie, że Habilitantka opanowała w pełni nowoczesny warsztat naukowy, a to umożliwia samodzielne prowadzenie badań w jej dyscyplinie i kształcenie uczniów.

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka uczestniczyła czynnie, tzn. z referatem lub posterem, w 16 konferencjach naukowych, w tym w 10 międzynarodowych, z których dwie odbyły się poza krajem. Łącznie w jej dorobku znajduje się 19 referatów lub posterów. Aktywność konferencyjna Habilitantki jest dobra, aczkolwiek nie imponująca.

Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i eksperckiego

Habilitantka pracuje jako nauczyciel akademicki w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach. Prowadziła tam zajęcia (wykłady, ćwiczenia laboratoryjne i zajęcia terenowe) z 9 przedmiotów (por. załącznik nr 3, Autoreferat). Wypromowała też 10 magistrów i 6 licencjuszy. Wcześniej prowadziła również, jako doktorantka, ćwiczenia laboratoryjne i terenowe w Uniwersytecie Łódzkim. Od dawna uczestniczy w pracach organizacyjnych uczelni, będąc m.in. członkiem Rady Naukowej Instytutu Biologii oraz Koordynatorem ds. praktyk zawodowych w tym